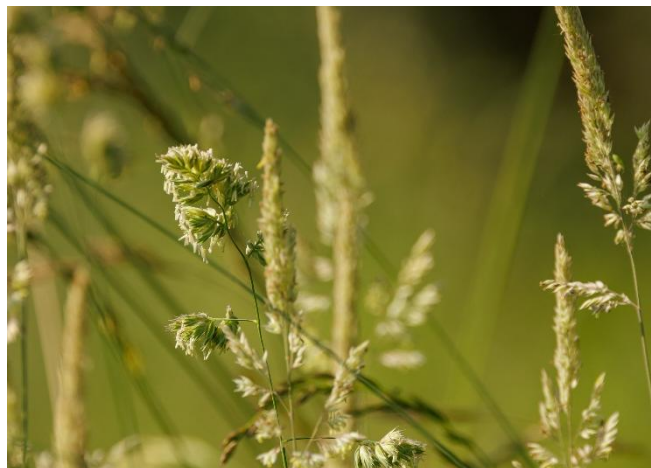
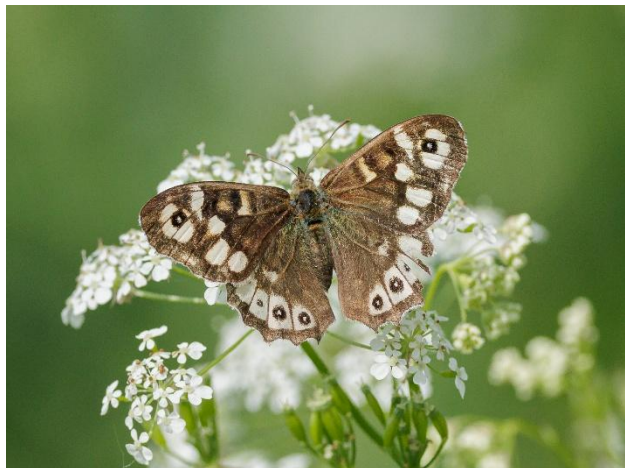




Het is volop zomer en ik zie zandoogjes rondfladderen, vaak in de omgeving van gras. Daar is toch niets voor ze te halen?

Zandoogje: Wij zandoogjes vliegen een groot deel van de zomer rond. We halen nectar en stuifmeel uit allerlei bloeiende planten, maar bij grassen is voor ons niets van dat al te halen. Hun stuifmeel wordt met de wind verspreid. Toch komen we graag bij grassen op bezoek omdat we er onze eitjes op afzetten. Onze rupsen voeden zich namelijk met grassen!
Wij halen er dus niets, maar brengen er iets!

Gras: Onze grassenfamilie is zeer uitgebreid met in Nederland zo'n 120 soorten. Wat niet iedereen weet, is dat veel grassoorten een waardplant zijn voor de rupsen van behoorlijk wat vlinders, zowel dag- als nachtvlinders. Het klopt dus dat je zomers tussen de grassen veel fladderende zandoogjes ziet. Ze kiezen ons uit om eitjes op af te zetten. **Wij zijn als het ware gastheer (waard) voor hun rupsen.**

Niet alle zandoogjes die ik zie, zijn hetzelfde. En ik weet dat er veel grassoorten zijn. Kunnen jullie meer over jezelf vertellen?

Er zijn inderdaad meerdere soorten **zandoogjes**, hoofdzakelijk bruin gekleurd. De naam zandoogje danken we aan de oogvlekken (ocellen) bij de vleugelrand. Die vlekken hebben we niet voor niets. Vogels worden erdoor afgeleid waardoor ze ons niet bij de kop pakken. Door onze vleugels dicht te klappen, ontsnappen we aan de vogelsnavel. Aan het aantal oogjes, de grootte en de kleur weet je met welke soort je te maken hebt. Op de foto's zie je bruine en bonte zandoogjes.

Als **gras** vertel ik eerst over onze familie. Onze naam heeft mogelijk te maken met het Latijnse *gramen* ('gras'stengel') ontstaan uit *grasmen*. Maar stiekem denk ik ook wel eens: komt het niet van het woord grazen? Veel gras wordt immers door vee gegraasd. Echter: het Engelse raaigras van de weilanden levert niet de voedingswaarde waar rupsen naar op zoek zijn. Zij moeten het hebben van de grassen in kruidenrijke hooilanden met o.a. kropbaar, timotheegras, kweekgras en ruwe smele.



Bruin zandoogje (man)



Dat wij graag op open zandplekken neerstrijken verklaart het woord 'zand' in onze naam.



De voedingswaarde van gras is niet hoog voor onze rupsen (heel anders dan de brandnetel voor de dagpauwoog). Zij doen er daarom lang over (meerdere maanden) om te groeien en te ontwikkelen. En dan is het ook nog eens zo dat in de bloeiperiode van gras de voedingswaarde nog minder is. Daar hebben wij vlinders iets op gevonden: we vliegen extra lang rond voordat we eitjes leggen. De **bruine zandoogjes** onder ons doen zich in die tijd te goed aan nectar uit allerlei kruiden zoals distels. Je kunt ze zien vliegen van begin juni tot eind augustus. Best lang dus. De **bonte zandoogjes** voeden zich vooral met sap van vruchten, honingdauw of nectar uit braam. Zij zijn van eind maart tot eind oktober in 3 generaties actief.



Al met al vind je onze rupsen dus in nazomer, herfst en winter op de grassen. Alhoewel sommigen in de winter ook al verpopt zijn.



Nog een leuk weetje over ons zandoogjes: wij vrouwtjes zijn vaak bleker van kleur en groter. De mannetjes hebben vaak een donkere vlek van geurschubben midden op de voorvleugel. Tijdens de balts vind ik die geur erg opwindend.



Andere soortgenoten in de familie zandoogjes zijn o.a. hooibeestje, argusvlinder en koevinkje.



Ik ben een **kropaar**, een best wel hoog gras en ik kan droogte goed weerstaan. Mijn graspollen blijven in de winter groen. Dit biedt de rupsen van het bont zandoogje voedselzekerheid. Door hun geelgroene kleur zijn ze bij mij goed gecamoufleerd.

De verpopte rupsen van het bont zandoogje vind je hangend onder een blad.



Ik ben de **ruwe smele**, met mijn 30-150 cm een hoge zomerbloeiër. Op mooie zomerse dagen weet ik al precies wat er gaat gebeuren: tientallen bruine zandoogjes die even boven het grasland opstijgen en vervolgens weer in het gras verdwijnen om hun eitjes af te zetten bij onze dichte graspollen. Hun geelachtig-groene rupsen verpoppen in de winter. De pop zal in een spinsel vrij laag tussen het gras vastzitten.



Ik ben **timotheegras**. Ik oog wat grijs. In de 18^{de} eeuw maakte Timothy Hanson propaganda voor mij als voedergras voor vee. Aan hem dank ik mijn naam. Ik kan goed tegen vorst en ben daarom zeer geliefd bij de rupsen van allerlei vlinders zoals de zandoogjes.

Wij zijn dus zo maar een paar soorten gras van groot belang als voedselplant voor rupsen.



Foto's: Agnes Noordermeer, Nico Dekker
www.ivntwiske.nl